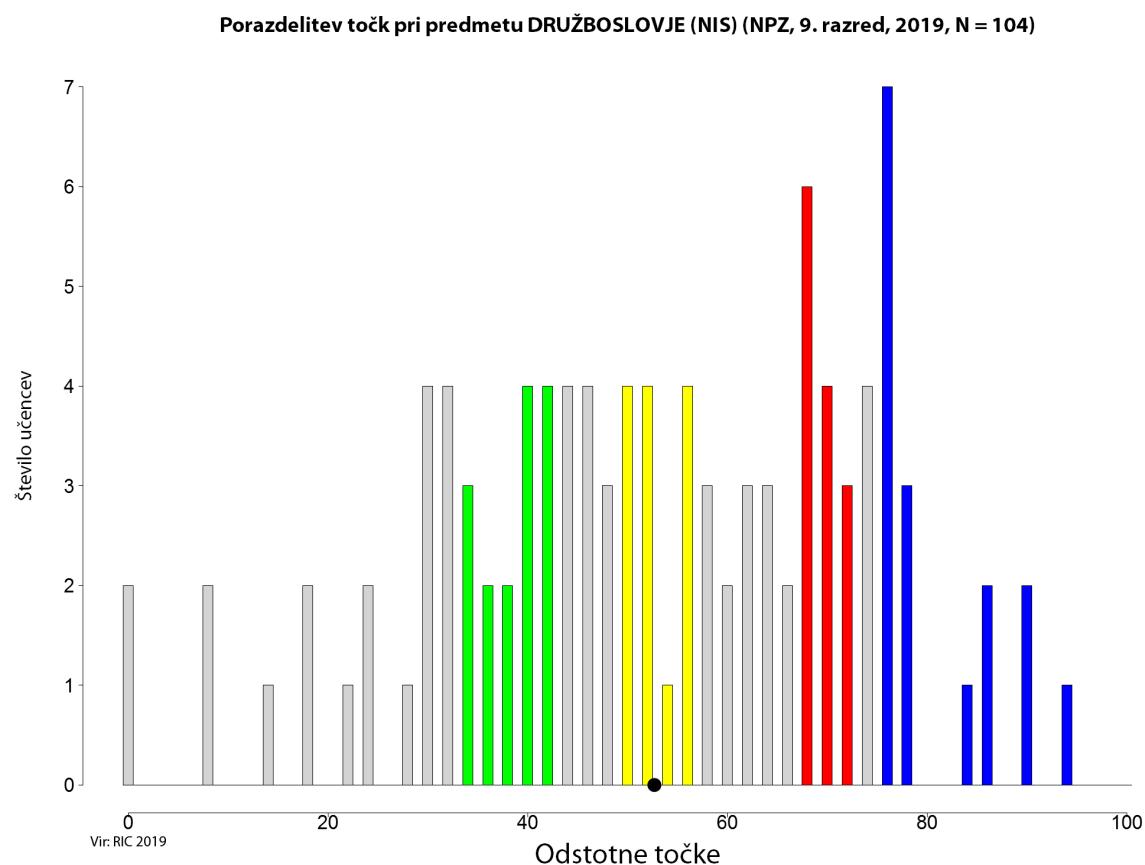

Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard – družboslovje

Opisi dosežkov učencev 9. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Slika: Porazdelitev točk pri družboslovju (NIS), 3. obdobje

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo zgornjo mejo *spodnje četrtine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (5. – skupaj štiri postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni (12. – ena postavka) pa na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Postavke smo preverjali z nalogami kratkih zaprtih odgovorov in kratkega polodprtega odgovora.

Učenci:

- s pomočjo zemljevida spoznajo sosednje države – naštejejo sosednje države Slovenije ([naloge 1.05.1, 1.05.2, 1.05.3 in 1.05.4](#));
- se seznanijo z aktualnimi problemi sodobnega sveta – vedo, kako lahko pomagamo ljudem po rušilnem potresu ([naloge 1.12.2](#)).

Učenci v zelenem območju zapišejo osnovna geografska dejstva. Poznajo enega od aktualnih problemov sodobnega sveta.

Zgled:

[naloge 1.05](#)

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (1. in 4. – tri postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog: V zelenem območju smo znanje preverjali z nalogami povezovanja, urejanja in razvrščanja (dve postavki) in izbirnega tipa z več možnimi odgovori (ena postavka).

Učenci:

- spoznajo ohranjanje kulturne dediščine – prepozna polento kot tradicionalno slovensko jed ([naloge 2.01.1](#));
- opišejo razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov – na sliki prepozna tovorništvo ([naloge 2.04.1](#)) in tiskarstvo ([naloge 2.04.2](#)).

Učenci v zelenem območju poznajo našo kulturno dediščino in gospodarske dejavnosti v preteklem obdobju.

Zgled:

[naloge 2.04](#)

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (1. – skupaj dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog: V zelenem območju je bila naloga povezovanja, urejanja in razvrščanja (dve postavki).

Učenci:

- spoznavajo različne oblike družinskega življenja in analizirajo spremenjanje družine v času in različnih kulturah – glede na opis prvo in zadnje življenjsko obdobje ([nalogi 3.02.1 in 3.02.3](#)).

Učenci v zelenem območju poznajo nekatera življenjska obdobja človeka.

Zgled:

[naloge 3.02](#)

Opomba: V zeleno območje sta se uvrstili prva in tretja postavka, druga spada v rdeče območje.

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (2. in 4. – skupaj štiri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh (9. in 10. – skupaj štiri postavke) na II. (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (11 – skupaj ena postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: V rumeno območje so se uvrstile naloge kratkega zaprtega odgovora (osem postavk) ter naloge izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka).

Učenci:

- na globusu in karti pokažejo in imenujejo celine in oceane – poimenujejo Avstralijo ([nalog 1.02.1](#)) in Afriko ([nalog 1.02.2](#));
- s pomočjo zemljevida opišejo lego Slovenije na stičišču Alp, Dinarskega gorstva, Panonske kotline in Jadranskega morja – vedo, v kateri geografski enoti ([nalog 1.04.1](#)) in ob katerem morju leži Slovenija ([nalog 1.04.2](#));
- na zemljevidu pokažejo nekatere reke – poimenujejo slovensko reko, ki teče proti Črnemu morju, ([nalog 1.09.1](#)) in reko, ki se izliva v Jadransko morje, ([nalog 1.09.2](#));
- poiščejo večje reke in spoznajo njihov pomen za pridobivanje energije – prepozna, da so na reki Dravi označene hidroelektrarne ([nalog 1.09.3](#));
- spoznajo značilnosti podnebja – na klimogramu odčitajo povprečne januarske temperature pod 0° Celzija, ([nalog 1.10.2](#));
- opišejo izbrane gospodarske dejavnosti v posamezni naravni enoti – analizirajo, katero gospodarsko dejavnost lahko razvijamo v primorskih pokrajiah, v panonskih pa ne ([nalog 1.11.2](#)).

Učenci v rumenem območju izkazujejo poznavanje osnovnih geografskih pojmov (lega Slovenije, reke, celine, podnebje) ob branju zemljevidov. Povežejo možno gospodarsko dejavnost s površjem.

Zgled:

[nalog 1.02](#)

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (1. – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje).

Tipi nalog: V rumenem območju je bila naloga izbirnega tipa z več možnimi odgovori.

Učenci:

- spoznajo ohranjanje kulturne dediščine – prepozna matevža kot tradicionalno slovensko jed ([nalog 2.01.2](#)).

Učenci v rumenem območju poznajo nekaj tradicionalnih slovenskih jedi (kulturna dediščina).

Zgled:

[nalog 2.01](#)

Opomba: V rumeno območje se je uvrstila le druga postavka, prva spada v zeleno območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

V rumeno območje se ni uvrstila nobena naloga s področja državljanske vzgoje in etike.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo zgornjo mejo *tretje četrtine dosežkov*.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (1., 3. in 6. – skupaj štiri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri dveh (7. in 10. – skupaj dve postavki) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju so bile naloge kratkega zaprtega odgovora (štiri postavke) in povezovanja, urejanja in razvrščanja (dve postavki).

Učenci:

- spoznajo nebesna telesa in ob sliki vesolja naštejejo različne vrste nebesnih teles in pojasnijo razlike med njimi
  - prepoznajo Sonce kot edino zvezdo, okoli katere krožijo planeti našega osončja, (**naloga 1.01.1**) in luno kot naravni satelit, ki kroži okoli Zemlje ter na njej povzroča plimo in oseko, (**naloga 1.01.2**);
- spoznajo jezikovno in versko različnost v Evropi – povežejo Slovenijo s slovansko jezikovno skupino (**naloga 1.03.2**);
- ob slikovnem materialu opišejo površinske in podzemeljske kraške pojave – poimenujejo kapnike oziroma stebre kot kraške tvorbe, ki nastanejo v kraških jamah, (**naloga 1.06.3**);
- s pomočjo slikovnega materiala in skice spoznajo toplotne pasove na Zemlji, naštejejo vzroke za njihov nastanek – glede na opis prepoznajo mrzli (polarni) pas (**naloga 1.07.2**);
- spoznajo značilnosti podnebja – določijo, kateri klimogram prikazuje podnebje Portoroža, ki ima visoke poletne temperature nad 20 °C, (**naloga 1.10.1**).

Učenci v rdečem območju izkazujejo razumevanje nekaterih geografskih pojavov in dejstev. Poznajo nebesna telesa. Vedo, v katero jezikovno skupino umeščamo Slovenijo. Poznajo kraške pojave, ločijo med toplotnimi pasovi na Zemlji. Na podlagi klimograma odčitajo podnebje.

Zgled:

naloga 1.01

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (2. – skupaj dve postavki) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni (5. – ena postavka) na II. (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (6. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: V rdečem območju smo znanje preverjali z nalogami kratkega zaprtega odgovora (tri postavke) in kratkega polodprtrega odgovora (ena postavka).

Učenci:

- se zavedajo pomena Prešerna za Slovence – vedo, da 8. februarja praznujemo kulturni ali Prešernov dan, (**naloga 2.02.2**);
- spoznajo nekatere šege in praznike – vedo, kdaj praznujemo praznik dela, (**naloga 2.02.3**);
- se seznanijo s spremembami, ki jih je povzročila gradnja železnic, – razumejo eno pozitivno posledico gradnje železnice (**naloga 2.05.1**);
- se seznanijo z najpomembnejšimi dosežki gospodarskega in tehničnega napredka in se zavedajo njihovega vpliva na vsakdanje življenje ljudi – opredelijo en razlog, zakaj je kuhanje danes hitrejše in lažje kakor je bilo nekoč, (**naloga 2.06.1**);

Učenci v rdečem območju prepoznavajo slovenske državne praznike, razumejo posledice gospodarskega razvoja.

Zgled:

naloga 2.02

Opomba: V rdeče območje sta se uvrstili druga in tretja postavka, prva spada v modro območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (2. – ena postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni (1. – ena postavka) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju sta bili nalogi povezovanja, urejanja in razvrščanja (dve postavki).

Učenci:

- spoznavajo poklice v sodobni družbi, spoznavajo temeljne odnose med delodajalcem in delojemalcem ter se seznanjajo s pomenom delovanja sindikatov (varovanje pravic delavca) – po opisu prepoznaajo delodajalca (**naloga 3.01.2**);
- spoznavajo različne oblike družinskega življenja in analizirajo spreminjanje družine v času in različnih kulturah – glede na opis razvrstijo vmesno od treh življenjskih obdobij (**nalogi 3.02.1** in **3.02.3**).

Učenci v rdečem območju poznajo osnovne odnose med delodajalcem in delojemalcem v sodobni družbi. Prav tako poznajo vsa življenjska obdobja družine.

Zgled:

naloga 3.02

Opomba: V rdeče območje se je uvrstila druga postavka, prva in tretja pa sodita v zeleno območje.

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri družboslovju določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (3. in 6. – skupaj tri postavke) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh (7. in 8. – skupaj štiri postavke) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V modrem območju smo znanje preverjali z nalogami kratkega zaprtega odgovora (pet postavk) in povezovanja, urejanja in razvrščanja (dve postavki).

Učenci:

- spoznajo jezikovno in versko različnost v Evropi – povežejo Avstrijo z germansko jezikovno skupino ([naloge 1.03.1](#));
- opišejo naravne značilnosti površja v dinarskem svetu – vedo, da je apnenec značilna kamnina za dinarske pokrajine Slovenije, ([nalog 1.06.1](#));
- ob slikovnem materialu opišejo površinske in podzemeljske kraške pojave – poimenujejo ponikalnico glede na podani opis ([nalog 1.06.2](#));
- s pomočjo slikovnega materiala in skice spoznajo toplotne pasove na Zemlji, naštejejo vzroke za njihov nastanek – glede na opis prepozna vroči (tropski) pas ([nalog 1.07.1](#));
- pokažejo na zemljevidu štiri naravne enote in jih primerjajo glede na geografsko lego – na zemljevidu Slovenije prepozna področje predalpskih ([nalog 1.08.1](#)), primorskih ([nalog 1.08.2](#)) ter panonskih pokrajin ([nalog 1.08.3](#)).

Učenci v modrem območju razumejo več značilnosti geografskih pojmov. Uspejo tudi analizirati in vrednotiti nekatere geografske procese. Poznajo jezikovno različnost Evrope.

Zgled:

[nalog 1.08](#)

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (2. – ena postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni (5. – dve postavki) na II. (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (6. – ena postavka) na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: V modro območje so se uvrstile naloge kratkega zaprtega odgovora (tri postavke) in kratkega polodprtrega odgovora (ena postavka).

Učenci:

- se zavedajo pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj – vedo, da je z reformacijo povezan Primož Trubar, ([nalog 2.02.1](#));
- se seznanijo s spremembami, ki jih je povzročila gradnja železnic, – razumejo več pozitivnih posledic gradnje železnice ([nalogi 2.05.2 in 2.05.3](#));
- se seznanijo z najpomembnejšimi dosežki gospodarskega in tehničnega napredka in se zavedajo njihovega vpliva na vsakdanje življenje ljudi – opredelijo več razlogov, zakaj je kuhanje danes hitrejše in lažje, kakor je bilo nekoč, ([nalog 2.06.2](#)).

Učenci v modrem območju izkazujejo razumevanje več zgodovinskih obdobij in dogodkov. Zgodovinska dejstva že nekoliko povezujejo s sodobnostjo. Poznajo osebe, pomembne za zgodovino Slovencev.

Zgled:

[nalog 2.05](#)

Opomba: V modro območje sta se uvrstili druga in tretja postavka, prva spada v rdeče območje.

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (1. – skupaj dve postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V modrem območju je bila naloga povezovanja, urejanja in razvrščanja (dve postavki).

Učenci:

- spoznavajo poklice v sodobni družbi, spoznavajo temeljne odnose med delodajalcem in delojemalcem ter se seznanjajo s pomenom delovanja sindikatov (varovanje pravic delavca) – po opisu prepoznaajo sindikalista ([naloge 3.01.1](#)) in delojemalca ([naloge 3.01.3](#)).

Učenci v modrem območju poznajo odnose med delodajalcem in delojemalcem ter pomen sindikata.

Zgled:

[naloge 3.01](#)

Opomba: V modro območje sta se uvrstili prva in tretja postavka, druga spada v rdeče območje.

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65-odstotno uspešnostjo.

GEOGRAFIJA

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (11. in 12. – tri postavke) smo preverjali miselne procese na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: V območje nad modrim so se uvrstile naloge kratkega zaprtega odgovora (dve postavki) in kratkega polodprtrega odgovora (ena postavka).

Učenci so manj uspešni pri:

- opisovanju pomena morja za ribolov in turizem – ne opredelijo, kaj lahko primorske pokrajine poleg kopanja v morju ponudijo turistu, česar panonske pokrajine ne morejo, (**naloga 1.11.1**);
- spoznavanju izbrane gospodarske dejavnosti – ne povežejo, da lahko morski promet razvijamo samo v primorskih pokrajinah, v panonskih pokrajinah pa ne (**naloga 1.11.3**);
- seznanitvi z aktualnimi problemi sodobnega sveta – ne vedo, s katerimi ukrepi bi lahko zmanjšali hude posledice rušilnih potresov, (**naloga 1.12.1**).

Učenci nad modrim območjem niso dovolj zanesljivi pri primerjavi nekaterih značilnosti geografskih pokrajin. O istem geografskem problemu ne znajo razmišljati večplastno.

Zgled:

naloga 1.12

Opomba: V območje nad modrim sta se uvrstili prva in tretja postavka, druga pa v rumeno območje.

ZGODOVINA

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (3. – dve postavki) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: Nad modrim območjem je bila naloga kratkega zaprtega odgovora (dve postavki).

Učenci so manj uspešni pri:

- prepoznavanju samostanov in cerkva na Slovenskem kot kulturnih in verskih središč – ne naštejejo dveh dejavnosti menihov, zaradi katerih obravnavamo samostane kot kulturna središča tistega časa, (**nalogi 2.03.1** in **2.03.2**).

Učenci nad modrim območjem ne poznajo zahtevnejših zgodovinskih dejstev.

Zgled:

naloga 2.03

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

V območje nad modrim se ni uvrstila nobena naloga s področja državljanske vzgoje in etike.

Preglednica: Specifikacijska tabela, družboslovje (NIS), 9. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
I. DEL: Geografija							
1	01.1	1	geografija	spozna nebesna telesa in ob sliki vesolja našteje razlike vrste nebesnih teles in pojasni razlike med njimi;	T	I.	rdeče
	01.2	1	geografija	spozna nebesna telesa in ob sliki vesolja našteje razlike vrste nebesnih teles in pojasni razlike med njimi;	T	I.	rdeče
2	02.1	1	geografija	na globusu in karti pokaže ter imenuje celine in oceane;	M	I.	rumeno
	02.2	1	geografija	na globusu in karti pokaže ter imenuje celine in oceane;	M	I.	rumeno
3	03.1	1	geografija	spozna jezikovno in versko različnost v Evropi;	M	I.	modro
	03.2	1	geografija	spozna jezikovno in versko različnost v Evropi;	M	I.	rdeče
4	04.1	1	geografija	s pomočjo zemljevida opiše lego Slovenije na stičišču Alp, Dinarskega gorstva, Panonske kotline in Jadranskega morja;	M	I.	rumeno
	04.2	1	geografija	s pomočjo zemljevida opiše lego Slovenije na stičišču Alp, Dinarskega gorstva, Panonske kotline in Jadranskega morja;	M	I.	rumeno
5	05.3	1	geografija	s pomočjo zemljevida spozna sosednje države;	M	I.	zeleno
	05.2	1	geografija	s pomočjo zemljevida spozna sosednje države;	M	I.	zeleno
	05.3	1	geografija	s pomočjo zemljevida spozna sosednje države;	M	I.	zeleno
	05.4	1	geografija	s pomočjo zemljevida spozna sosednje države;	M	I.	zeleno
6	06.1	1	geografija	opiše naravne značilnosti površja v dinarskem svetu;	M	I.	modro
	06.2	1	geografija	ob slikovnem materialu opiše površinske in podzemeljske kraške pojave;	M	I.	modro
	06.3	1	geografija	ob slikovnem materialu opiše površinske in podzemeljske kraške pojave;	M	I.	rdeče
7	07.1	1	geografija	s pomočjo slikovnega materiala in skice spozna toplotne pasove na Zemlji, našteje vzroke za njihov nastanek;	T	II.	modro
	07.2	1	geografija	s pomočjo slikovnega materiala in skice spozna toplotne pasove na Zemlji, našteje vzroke za njihov nastanek;	T	II.	rdeče
8	08.1	1	geografija	pokaže na zemljevidu štiri naravne enote in jih primerja glede na geografsko lego;	M	II.	modro
	08.2	1	geografija	pokaže na zemljevidu štiri naravne enote in jih primerja glede na geografsko lego;	M	II.	modro
	08.3	1	geografija	pokaže na zemljevidu štiri naravne enote in jih primerja glede na geografsko lego.	M	II.	modro

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
9	09.1	1	geografija	na zemljevidu pokaže nekatere reke;	M	II.	rumeno
	09.2	1	geografija	na zemljevidu pokaže nekatere reke;	M	II.	rumeno
	09.3	1	geografija	poišče večje reke in spozna njihov pomen za pridobivanje energije;	M	II.	rumeno
10	10.1	1	geografija	spozna značilnosti podnebja;	M	II.	rdeče
	10.2	1	geografija	spozna značilnosti podnebja;	M	II.	rumeno
11	11.1	1	geografija	opiše pomen morja za ribolov in turizem;	M	III.	nad modrim
	11.2	1	geografija	opiše izbrane gospodarske dejavnosti v posamezni naravni enoti;	M	III.	rumeno
	11.3	1	geografija	spozna izbrane gospodarske dejavnosti;	M	III.	nad modrim
12	12.1	1	geografija	se seznani z aktualnimi problemi sodobnega sveta;	III.	nad modrim	
	12.2	1	geografija	se seznani z aktualnimi problemi sodobnega sveta.	III.	zeleno	
II. DEL: Zgodovina							
1	01.1	1	zgodovina	spozna ohranjanje kulturne dediščine;	T	I.	zeleno
	01.2	1	zgodovina	spozna ohranjanje kulturne dediščine;	T	I.	rumeno
2	02.1	1	zgodovina	se zave pomena reformacije za slovenski kulturni in narodni razvoj;	M	I.	modro
	02.2	1	zgodovina	se zave pomena Prešerna za Slovence;	I.	rdeče	
	02.3	1	zgodovina	spozna nekatere šege in praznike;	M	I.	rdeče
3	03.1	1	zgodovina	spozna samostane in cerkve na Slovenskem kot kulturna in verska središča;	M	II.	nad modrim
	03.2	1	zgodovina	spozna samostane in cerkve na Slovenskem kot kulturna in verska središča;	M	II.	nad modrim
4	04.1	1	zgodovina	opiše razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpakov;	M	I.	zeleno
	04.2	1	zgodovina	opiše razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpakov;	M	I.	zeleno
5	05.1	1	zgodovina	se seznani s spremembami, ki jih je povzročila gradnja železnic;	II.	rdeče	
	05.2	1	zgodovina	se seznani s spremembami, ki jih je povzročila gradnja železnic;	II.	modro	
	05.3	1	zgodovina	se seznani s spremembami, ki jih je povzročila gradnja železnic;	II.	modro	
6	06.1	1	zgodovina	se seznani z najpomembnejšimi dosežki gospodarskega in tehničnega napredka ter se zave njihovega vpliva na vsakdanje življenje ljudi;	III.	rdeče	
	06.2	1	zgodovina	se seznani z najpomembnejšimi dosežki gospodarskega in tehničnega napredka ter se zave njihovega vpliva na vsakdanje življenje ljudi.	III.	modro	

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
III. DEL: Državljanska vzgoja in etika							
1	01.1	1	državljanska vzgoja in etika	spoznava poklice v sodobni družbi, spoznava temeljne odnose med delodajalcem in delojemalcem ter se seznanja s pomenom delovanja sindikatov (varovanje pravic delavca);	T	II.	modro
	01.2	1	državljanska vzgoja in etika	spoznava poklice v sodobni družbi, spoznava temeljne odnose med delodajalcem in delojemalcem ter se seznanja s pomenom delovanja sindikatov (varovanje pravic delavca);	T	II.	rdeče
	01.3	1	državljanska vzgoja in etika	spoznava poklice v sodobni družbi, spoznava temeljne odnose med delodajalcem in delojemalcem ter se seznanja s pomenom delovanja sindikatov (varovanje pravic delavca);	T	II.	modro
2	02.1	1	državljanska vzgoja in etika	spoznava različne oblike družinskega življenja in analizira spreminjanje družine v času in različnih kulturah;	T	I.	zeleno
	02.2	1	državljanska vzgoja in etika	spoznava različne oblike družinskega življenja in analizira spreminjanje družine v času in različnih kulturah;	T	I.	rdeče
	02.3	1	državljanska vzgoja in etika	spoznava različne oblike družinskega življenja in analizira spreminjanje družine v času in različnih kulturah.	T	I.	zeleno

LEGENDA:

Naloga: oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje;

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina: vsebina, ki jo preverja vprašanje/del naloge/naloge;

Cilj – učenec: cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloge; povzeto po učnem načrtu;

Standard znanja: standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloge: M – minimalni, T – temeljni; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomska stopnja (po Bloomu): zapisana taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I. – znanje in prepoznavanje, II. – razumevanje in uporaba, III. – analiza in sinteza ter vrednotenje;

Območje: območje, v katero se je uvrstilo vprašanje/del naloge/naloge; povzeto po *Opisih dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ-ju v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS*.

I. DEL

GEOGRAFIJA

1. a) Poimenuj edino zvezdo, okoli katere krožijo planeti našega osončja.
Odgovor napiši na črto.

- b) Poimenuj naravni satelit, ki kroži okoli Zemlje ter na njej povzroča plimo in oseko. Odgovor napiši na črto.

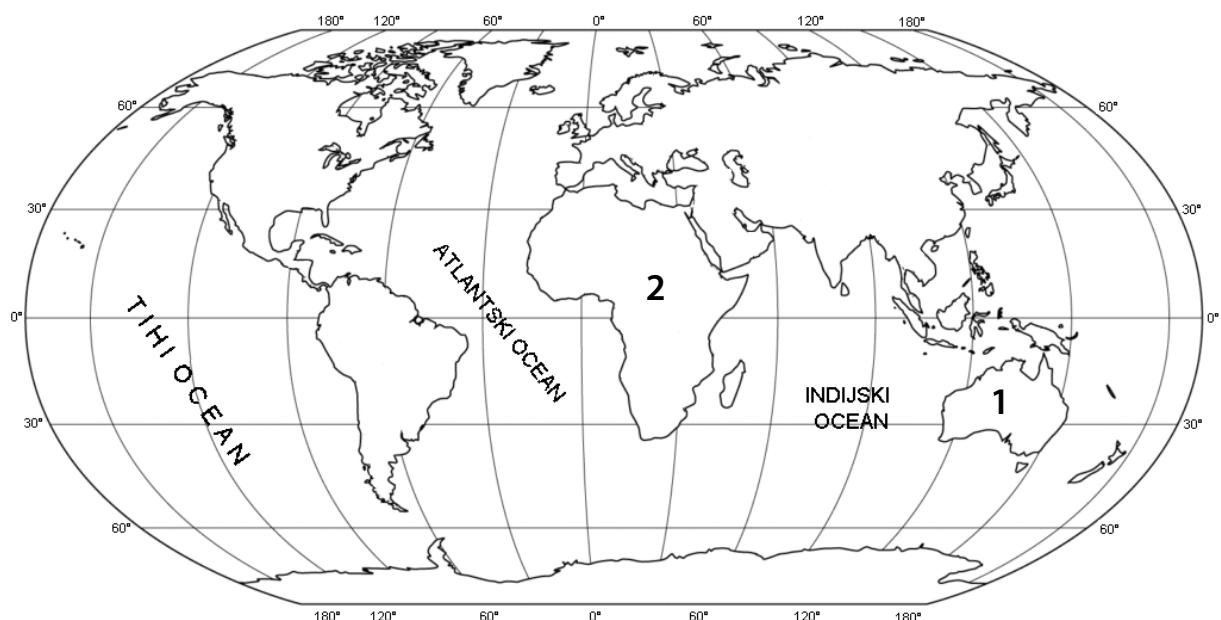

(2 točki)

2. Poimenuj celini, ki sta na zemljevidu sveta na sliki 1 označeni s številkama 1 in 2. Imeni celin napiši na črti.

Ime celine, ki je označena s številko 1: _____

Ime celine, ki je označena s številko 2: _____

Slika 1

(2 točki)

3. Poveži jezikovno skupino z državo Evrope. Na črto pred jezikovno skupino napiši številko države, v kateri govorijo jezik izbrane jezikovne skupine.

JEZIKOVNI SKUPINI:

- germanska jezikovna skupina
 slovanska jezikovna skupina

DRŽAVE:

- 1 Avstrija
2 Madžarska
3 Francija
4 Slovenija
5 Finska

(2 točki)

4. Odgovori na vprašanji.

- a) V kateri geografski enoti Evrope leži Slovenija? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Zahodna Evropa
B Srednja Evropa
C Severna Evropa
D Južna Evropa

- b) Ob katerem morju leži Slovenija? Odgovor napiši na črto.

(2 točki)

5. Naštej države, ki mejijo na Slovenijo. Imena držav napiši na črte.

(4 točke)

6. a) Katera kamnina je značilna za dinarske pokrajine Slovenije? Odgovor napiši na črto.
-

- b) Kako imenujemo reko, ki izgine v kraška tla in nekje drugje pride na površje? Odgovor napiši na črto.
-

- c) Kako imenujemo kraške tvorbe, ki nastanejo v kraških jamah? Odgovor napiši na črto.
-

(3 točke)

7. Poveži opis in ime toplotnega pasu. Nalogo rešiš tako, da na črto pred opis napišeš črko ustreznega toplotnega pasu.

OPISA:

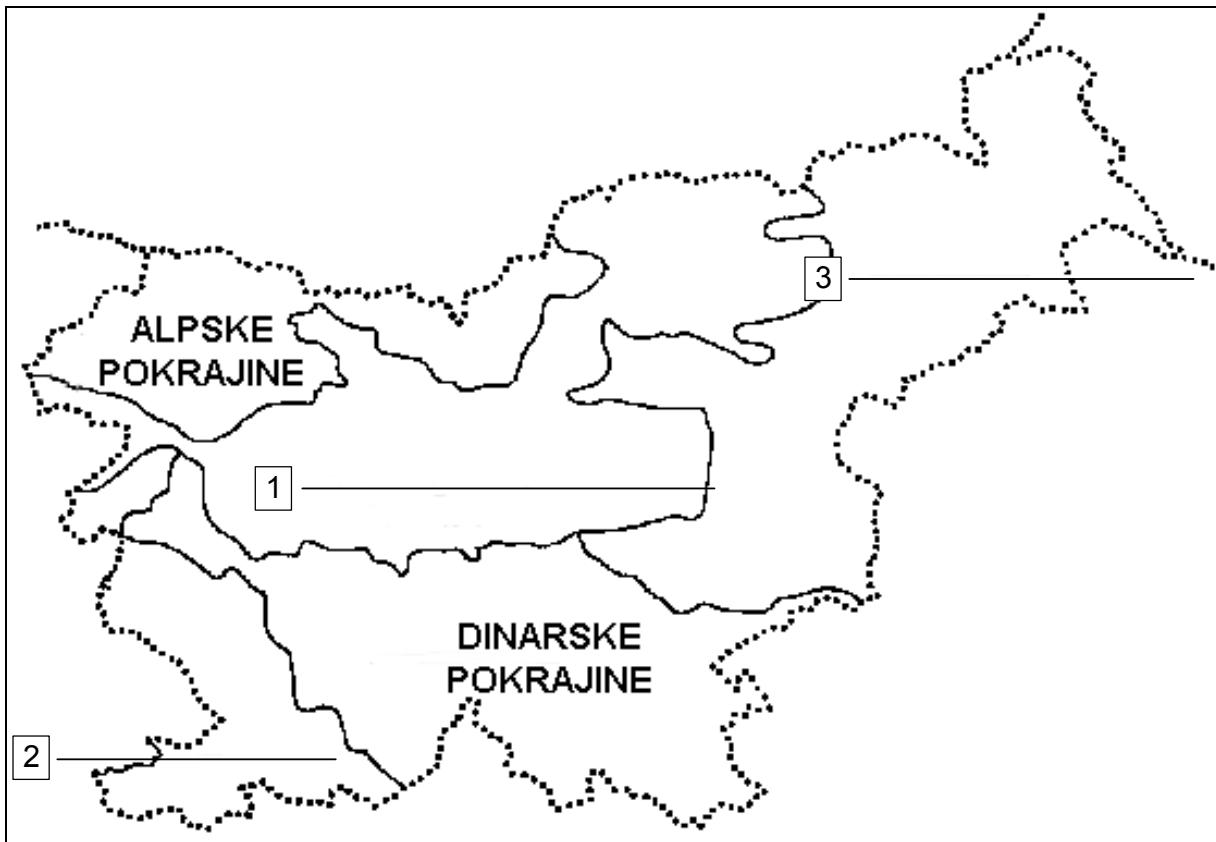
- _____ sonce je vse leto precej visoko na obzorju, dvakrat na leto padajo sončni žarki na površino pod pravim kotom
- _____ sonce se dvigne le malo nad obzorje, nekaj mesecev je noč, nekaj mesecev pa sonce sploh ne zaide

TOPLOTNI PASOVI:

- A vroči (tropski) pas
B subtropski pas
C zmerno topli pas
D subpolarni pas
E mrzli (polarni) pas

(2 točki)

8. Oglej si sliko 2 in reši nalog.

Slika 2: Zemljevid naravnogeografskih enot Slovenije

Na zemljevidu Slovenije so narisane naravnogeografske enote.

Na črte ob številkah na sliki 2 zapiši ime ustrezne naravnogeografske enote Slovenije.

(3 točke)

9. Oglej si zemljevid na sliki 6 na barvni prilogi in odgovori na vprašanja.

- a) Poimenuj eno izmed slovenskih rek, ki teče proti Črnemu morju.
Odgovor napiši na črto.

- b) V katero morje se izliva reka Soča? Odgovor napiši na črto.

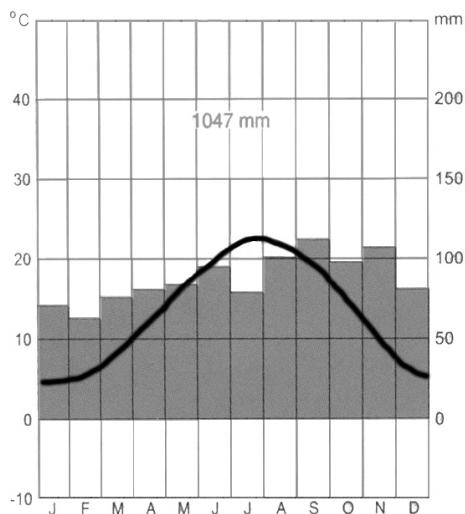

- c) Na kateri slovenski reki so označene hidroelektrarne? Odgovor napiši na črto.

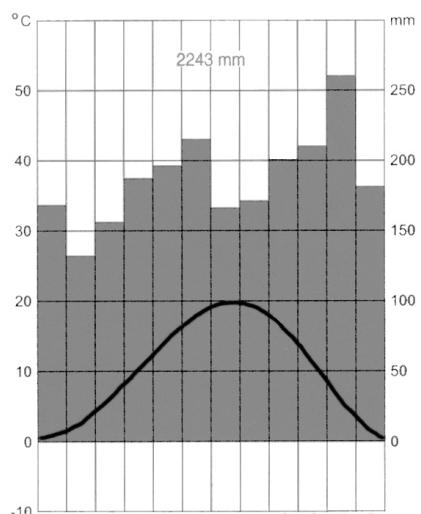

(3 točke)

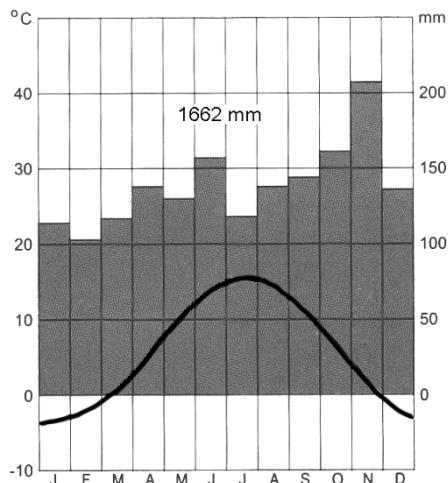
10. Oglej si klimograme A, B in C na sliki 3.

Klimogram A

Klimogram B

Klimogram C

Slika 3

- Na črto napiši, kateri klimogram prikazuje podnebje Portoroža, ki ima visoke poletne temperature nad 20 °C.

- Na črto napiši, kateri klimogram prikazuje povprečne januarske temperature pod 0 °C.

(2 točki)

11. Primerjaj primorske in panonske pokrajine Slovenije.

- a) Kaj lahko primorske pokrajine poleg kopanja v morju ponudijo turistu, česar panonske pokrajine ne morejo? Odgovor napiši na črto.
-

- b) Katero kmetijsko dejavnost lahko razvijamo v primorskih pokrajinah, ki je v panonskih pokrajinah ne moremo? Odgovor napiši na črto.
-

- c) Katero vrsto prometa lahko razvijamo v primorskih pokrajinah, ki je v panonskih pokrajinah ne moremo? Odgovor napiši na črto.
-

(3 točke)

12. Sodobni svet ogrožajo različne naravne nesreče. Na nekaterih območjih so pogosti rušilni potresi.

- a) S katerimi ukrepi bi lahko zmanjšali hude posledice rušilnih potresov? Odgovor napiši na črto.
-

- b) S čim lahko pomagamo prizadetim ljudem takoj po rušilnem potresu? Odgovor napiši na črto.
-

(2 točki)

II. DEL

ZGODOVINA

1. Včasih so se ljudje drugače prehranjevali. Nekatere jedi so se ohranile do danes. Obkroži črko pred dvema slovenskima tradicionalnima jedema.
- A polenta
B lazanja
C ocvrti krompir
D matevž
E kuskus

(2 točki)

2. V Sloveniji praznujemo različne praznike.
- a) S katero osebo je povezan dan reformacije? Ime in priimek te osebe napiši na črto.
-
- b) Kateri praznik vsako leto praznujemo 8. februarja? Odgovor napiši na črto.
-
- c) Na kateri dan v letu imamo praznik dela? Odgovor napiši na črto.
-

(3 točke)

3. Cerkve in samostani so imeli v srednjem veku pomembno vlogo. Menihi so opravljali različna dela.
Naštej dve dejavnosti menihov, zaradi katerih pravimo, da so bili samostani kulturno središče tistega časa. Odgovor napiši na črti.

Dejavnost 1: _____

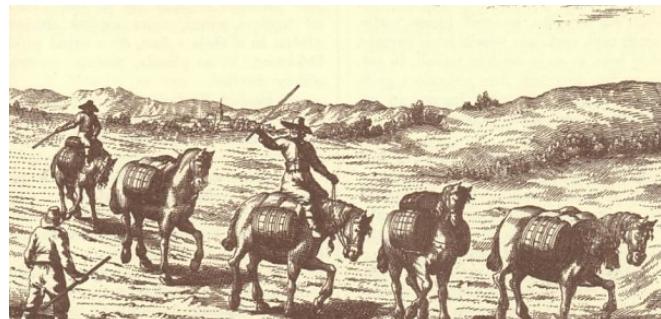
Dejavnost 2: _____

(2 točki)

4. Na slikah 4 in 5 sta prikazani različni obrti iz časov po koncu turških vpadov.

Na črto pred sliko vpiši številko obrti, ki jo prikazuje slika.

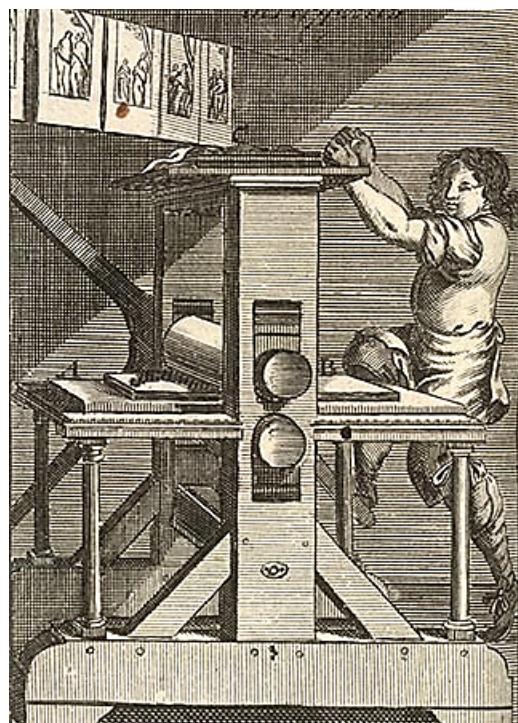
PRIKAZA OBRTI:

Slika 4

OBRTI:

- 1 tovorništvo
- 2 mizarstvo
- 3 brodarstvo
- 4 tiskarstvo
- 5 kovaštvo

Slika 5

(2 točki)

5. Leta 1846 so začeli graditi prvo železnico na slovenskem ozemlju. Na črte napiši tri pozitivne posledice izgradnje železnice.

Pozitivna posledica 1: _____

Pozitivna posledica 2: _____

Pozitivna posledica 3: _____

(3 točke)

6. Slike 7 in 8 na barvni prilogi prikazujeta kuhinjo nekoč in danes. Zakaj je kuhanje danes hitrejše in lažje kakor nekoč? Dva razloga napiši na črte.

Razlog 1: _____
_____

Razlog 2: _____
_____

(2 točki)

III. DEL

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

1. Marko je ustanovil podjetje. Zaposlil je več delavcev. Med njimi se je zelo izkazal Jože, ki je priden, delaven. Branko pa brani pravice delavcev. Dogovarja se z lastnikom o boljših delovnih razmerah in plačah.

Na črto pred imenom napiši številko vloge, ki jo opravlja posameznik.

POSAMEZNIKI:

VLOGE:

_____ Marko	1 športnik
_____ Jože	2 sindikalist
_____ Branko	3 zaposlovalec
	4 delojemalec
	5 pravnik
	6 kulturnik

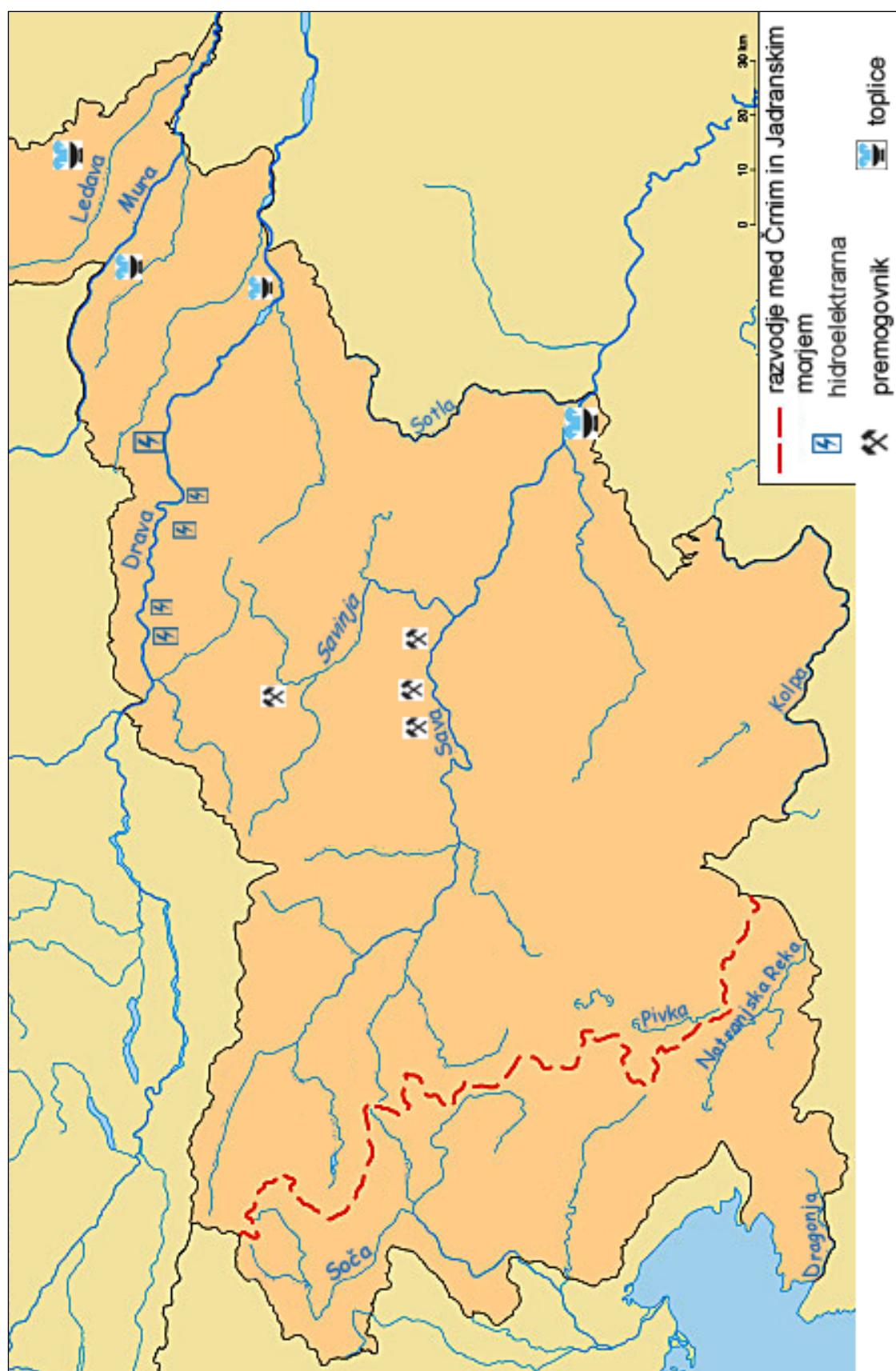
(3 točke)

2. Vsaka družina z otroki gre skozi različna obdobja. Zaporedje obdobjij družine označi na črte s številkami od 1 do 3. Najzgodnejše obdobje družine označi s številko 1.

- _____ Družina se začne zmanjševati zaradi postopnega odhoda že odraslih otrok.
- _____ Partnerja ostaneta spet sama, ker so si otroci ustvarili svoje lastne družine.
- _____ Rodijo se otroci, ki gredo skozi predšolsko in šolsko dobo.

(3 točke)

Barvna priloga

Slika 6: Razvodje med Črnim in Jadranskim morjem

Slika 7: Kuhinja nekoč

Slika 8: Kuhinja danes

(Vir slike 6: prijejeno po: https://www.google.si/search?q=slovenske+reke&biw=1280&bih=881&sour-ce=lnms&tbo=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwjaxYaNnLTPAhUD1xoKHRPZC_4Q_AUIBigB#imgrc=RyhrGzn_QoZWSM. Pridobljeno: 10. 11. 2016.)

(Vir slike 7: http://www.kam.si/etno_kmetije/sturmajce_v_gorenji_kanomlji.html. Pridobljeno: 10. 11. 2016.)

(Vir slike 8: http://design-damjan.si/oblikovanje_in_izvedbe/kuhinje_nalepke_za_steklo/. Pridobljeno: 10. 11. 2016.)